

Васильовден - ромската Нова година

Kici pora isi opral i rapin, kidici loves te oven amen ando Nevo bresh - колкото пера има гъската, толкова пари да има семейството през Новата година - това си пожелават всички роми на 14-и януари - Васильовден, нищо, че по нов стил празникът е на 1-ви януари.

Свети Василий Велики е избран от ромския етнос за начало на всичко ново, за което човек мечтае и си стреми в живота. Rapi rapin - бяла гъска - принасят в жертва към светеца всички роми. Може и мисирка да бъде, но бяла. Белият цвят символизира чистите взаимоотношения между хората, а ромите мечтаят животът им да е лек и чист като перата на гъската. Лек и здравословен е сънят с възглавница, напълнена с гъши пух.

Както всеки семеен празник, така и Васильовден започва на 13-и вечерта с Повечерница - това е традиционната вечеря, но само за членовете на домакинството, гости не се канят. На трапезата присъстват постни ястия, питка и баница с късмети, плодове и десерти, вино и ракия, както и традиционно приготвената гъска. Най-възрастният в домакинството извършва каденето на трапезата, отправяйки молитви към свети Василий и към Бог за здраве и благополучие на всички. В полунощ младежите се събират на групи по 10-15 човека, като с музика, песни и танци сурвакат във всяка къща до сутринта с виковете по улиците: Vasiyu avela, romalen! Pherdo bashpensar, kahnpensar, bakrepensar em biznepensar! Te del tumen o Del but sastipe em lachipe ando Nevo bresh! (Василий идва, братя роми! Пълен с петли и кокошки, с агънца и козлетата! Да ви даде Бог много здраве и добро през Новата година!).

В ранни зори по домовете тръгват и децата-сурвакари. С украсени дрянови сурвакници те декламат празничните стихчета, а всяко събира в торбичката си подарените стотинки, орехи, бонбонки и плодове. Дори и най-бедното ромско семейство кани на трапезата си в празничния ден гости да му бъдат братя от етноса на мнозинството - българи. Дали колеги в работата или приятели, но с поканата си към тях ромите демонстрират желанието и готовността си за мирно междуетническо съществуване. Вярва се, че колкото повече са гостите на Васильовден, толкова по-добра ще е и годината. Дошлите гости-роми, най-често роднини от други населени места, целуват ръка на най-възрастния, а той ги черпи с грейна ракия и ги благославя за успехи през новата година. От обяд започва и общото веселие на мездана, където ромите пеят, танцуват и се веселят с оркестър на живо.

Петър БОРИСОВ

Банго Васил и ромите

Един ден в страната, където живеел благоверният Банго Васили, ромите огладнели и взели да събират къпини да ядат. Явил им се Божият ангел и им казал да утолят глада си, но да не прекаляват с къпините, защото Господ ги е обявил за свещен плод. Но те, нали са си весел народ - започнали да пеят, да изграят и междувремето се нацапали целите с къпините - станали на черни дяволи. Дяволът, като ги видял, самият той се уплашил. Рекъл си:

- Аз съм дявол, ама те са по-дяволи от мен.

Решил дяволът да им отмъсти и нали си го бива в изкушенията, подмамил ги да минат по един мост. Когато те тръгнали, дяволът разрушил моста и те започнали да падат в реката и да се давят. Тогава благоверният Васил решил да спаси ромите. Излязъл той срещу дявола с молитва: "Махни се, Дяволе, в името на Исус Христос." Оттеглил се дяволът и докато се молел куцията Васил, мостът пак се затворил. Ромите успели да преминат и били спасени.

Затова и до днес ромите най-много почитат Банго Васили (Куцията Васил), Божия спасител.

Разказал Славчо ГУРОВ (63 г.) от Шумен

Новогодишна анкета на "Дром громендар" за човешкото в живота

- Какво очаквате или искате да ви се случи през новата 2004?
- От кого бихте поискали прошка и за какво?
- На кого бихте искали да благодарите?

Пепа Каменова - омъжена, с две деца, домакиня, 28-годишна

- Много любов, здраве и щастие. Най-вече, да мога да осъществя желанията на децата си.
- От Господ, той си знае.
- Благодаря на Бог за моите деца, с които ме е дарил, и за моя съпруг.

Зоя Илиева - омъжена, продавач-консултант, 39-годишна

- Очаквам в личен аспект и пожелавам на всички: много здраве, лично и семейно щастие и благословения във всяко едно начинание. Желая да няма войни, глад, а само мир и повече добро във всеки човек.
- Бих поискала прошка от Бог, защото пред него винаги грешим. От родителите ми, защото хората, които най-много обичаме най-често нараняваме.
- На Бог за успешната година, защото си намерих работа. На моите близки и приятели, които в трудни моменти ме подкрепят.

Ана Милова Александрова - омъжена, с едно дете, продавачка, 20-годишна

- Най-много си пожелавам здраве и късмет на цялото семейство и успех в бизнеса.
- От родителите ми, ако нещо съм срещила през миналата година.
- На родителите ми и на цялото ми семейство - винаги са зад гърба ми.

Люба Маркова - омъжена, с четири деца, безработна, 57-годишна

- През новата година искам здраве и пари.
- От никой не искам прошка, искам да съм здрава и да имам пари, колкото да живея.
- На Бога най-вече - даде ми сили и здраве.

Кирил Филипов Илиев - женен, с едно дете, работник в мелница, 23-годишен

- Да си подобря живота, а друго - то ще дойде от само себе си.
- Сигурно от майка ми и баща ми.
- На жена ми за дъщеричката, която ми е родила.

Юлия Сашова - омъжена, работи в Техникум по транспорт и енергетика, 40-годишна

- Да сме живи и здрави, друго нищо не искам
- От семейството си и Бог да ми прощава.
- На Бог.